

Magasin

STENVALLS

Juni 2024

MAGASIN FRÅN ETT FÖRETAG MED VISIONEN ATT TA TILLVARA TRÄETS ALLA MÖJLIGHETER

Våra sågverk, del 2: Seskarö

”Riktigt roligt att få rekrytera”

Jan Fält, produktionschef, gläds åt satsningarna.

Sid 10 – 11 – 12 – 13

En motor för hembygden

- Så skapas tillväxt lokalt Sid 4-5
- Nya investeringar genomförs Sid 6-7
- Teknik effektiviserar skogsbruk Sid 8-9

Tips: +

Så röjer du bäst inför avverkning Sid 7

Optimera din skogsväg på rätt sätt Sid 17

XL-BYGG Stenvalls har 12 anläggningar i Norr- & Västerbotten, från Kiruna i norr till Umeå i söder. Vi ingår i koncernen Stenvalls Trä.

Vi vänder oss både till proffs- och privatkunder och erbjuder ett kundanpassat sortiment av byggmaterial av hög kvalitet.

Vår ambition är att det ska vara enkelt att handla hos oss, med snabb hjälp, genomtänkta tjänster och riktigt hög service.

Vi strävar efter att vara en naturlig del av ditt byggprojekt, oavsett om du är proffsbyggare eller hemmafixare. Vi vill vara med från början till slut för att du ska lyckas med ditt projekt.

XL-BYGG STENVALLS AB · Nordkalottvägen 11 · 972 54 Luleå
Telefon [växel] 010-150 61 00 · www.xlbyggstenvalls.se

Kräv tydligare spelregler för ditt aktiva skogsbruk

Det har vuxit fram en osäkerhet i hur du får bruka din skog, regler har införts och även hörsägen har uppkommit om olika former av begränsningar beroende på växter och djur. Men det finns fortfarande en stor frihet att bruka skogen på ditt sätt, självklart med hänsyn till lagar och restriktioner och alltid med vetskapen om att ny skog kommer tillbaka.

I debatten som pågår om vad som ska brukas och inte, förstår jag att markägare ibland kan känna osäkerhet. På vilket sätt kan jag bruka skogen? Vad är det som gäller egentligen?

Det är ett ovisst läge där vi upplever ett sammelsurium av instanser där konkreta frågor bollas inom exempelvis statliga

myndigheter. Till det kommer en alltmer komplicerad tolkning av regler och lagstiftningar, satta av EU. Situationen är inte hållbar eller i alla lägen logisk eller möjlig att förklara.

Det kommer att förändras och jag är övertygad om att det blir mer tydligt bara det byråkratiska maskineriet får anstränga sig. Då kan demokratiska processer trimmas till och klokskap komma fram i såväl lagtexter som tolkningar.

Vad är mitt råd till dig som markägare? Vänta aldrig, utan bruka skogen! Du skall ställa krav på att få svar från såväl myndigheter som oss vid Stenvalls. Hur ska jag sköta min skog här och nu? Hur ska jag bruka skogen på just

det skiftet? Hur ska jag bruka skogen där en specifik insekt, växt eller fågel finns?

Din roll är att ställa frågorna, ställa krav, och vår roll är att komma med svar och lösningar. Allt är dock inte så komplicerat

och det finns oftast en lösning på problem och utmaningar som kan uppstå. Stenvalls roll är att med energi hjälpa dig att bruka din skog och där det är otydligt reda i frågorna, och ibland trola med knäna. Vi ses ute i skogen!

Göran Sundberg,
råvaruchef,
Stenvalls Trä.

Foto: Magnus Steinlin, Luleå

Notiser

VÅRA POLITIKER OCH MYNDIGHETER MANAS FÖRSVARA SVENSKT SKOGSBRUK

Dagens Industris politiska redaktör Frida Wallnor ägnade den 13 maj en helsida åt svensk skogsindustris utmaning att anpassa sig till EU:s olika nya direktiv. Hon har besökt Stenvalls och samtalat med Folke Stenvall.

Wallnor konstaterar: "Skogen är bland det bästa och viktigaste Sverige har, både ur ekonomiskt och kulturellt perspektiv, och måste behandlas därefter."

Hon ber svenska myndigheter att värna skogsbruket och undvika "myndighetsaktivism". Och hon manar svenska politiker att stå upp för den svenska skogsindustris bästa i Bryssel.

SÄG HEJ TILL FREDRIK ÖGREN, NY FLÖDESANSVARIG PÅ STENVALLS TRÄ

Fredrik är 31 år och bosatt i Luleå tillsammans med sambon Evelina. Han kommer från Luleå där han är född och uppvuxen, men har rötterna och släkten i Älvsbyn. Fredrik har tidigare erfarenhet av skogliga produktionsfrågor från sina dryga fem år på SCA i roller som produktionsledare, virkes-specialist samt ansvarig för flödesstyrningen av cirka 25 avverkningslag inom Norrbotten och norra Västerbotten. Jakt- och friluftssintresset är stort, Fredriks 7-åriga engelska setter Peak hänger gärna med på träningspass och fjälljakt.

Henry Nilssons Åkeri i Norsjö tar en lagbild på sin kick off. Med bilar och chaufförer.

Foto: Ricke.se

Så blir Stenvalls en motor för landsbygdens näringsliv

Stenvalls är inte bara en av de största arbetsgivarna i landsbygden i norr, företaget köpte även in entreprenadtjänster för 151 MSEK inom skogsbruk och transport under förra året.

– Vi sysselsätter 100 till 130 entreprenörsanställda, konstaterar Göran Sundberg, råvaruchef, Stenvalls Trä.

Stenvalls verksamhet är mer än den egna koncernen, för landsbygden i Norr- och Västerbotten är de också en motor som skapar tillväxt och arbetstillfällen i fler företag. Råvaruchef Göran Sundberg gör ett snabbt överslag.

– Det blir mycket när man räknar samman det, vi sysselsätter 100 till 130 entreprenörsanställda.

– Nu kanske någon undrar varför vi inte samlar allt i ett enda stort åkeri eller ett stort avverkningsbolag, och det bottnar i oss själva, i vår företagskultur som präglas av ett starkt driv för att utveckla och förbättra verksamheten. Vi vill ha ett driv via ett småföretagande och entreprenörskap. Det är en stark drivkraft som passar oss väldigt bra. Det blir mer flexibelt.

Göran Sundberg.

Foto: Magnus Stenlin

Strategin bottnar också i Stenvalls starka tro på att göra det möjligt att leva och verka i sin hembygd.

– Det är helt livsavgörande för Stenvalls Trä att vi har människor som vill leva och verka här i norr. Därför vill vi jobba lokalt och inte centralisera. Det är bättre att det är självständiga entreprenörer. Vi själva lever och verkar här, så vi

vill bidra till en levande hembygd. Det är jätte-jätteviktigt.

Hur kan man bli leverantör till Stenvalls?

– Det handlar helt enkelt om att komma i kontakt med oss. Att man kan visa att man har rätt erfarenhet. Vi förnyar och växer löpande, en del går i pension, så det är hela tiden en pågående process.

Vad letar ni efter just nu?

– Vi söker efter gallringskompetens och ser gärna att vi hittar fler entreprenörer i inlandet i Norrbotten och Västerbotten, konstaterar Sundberg.

” Det är helt livsavgörande för Stenvalls Trä att vi har människor som vill leva och verka här i norr.

1 NILS NILSSON

Företag: Henry Nilsson Åkeri AB, knutna till Norsjöfrakt AB.

Antal anställda: 7.

Verksamhetsort: Norsjö.

Utför åt Stenvalls: ”Vi utför rundvirkestransporter i huvudsak i Skellefteåregionen. Det är nog 95 procent av det vi kör. Vi kör i huvudsak till Piteå, Lövhölen eller Sikfors. Vi har nog kört åt Stenvalls i cirka 20 år nu, åren går fort när man har roligt (skratt!). Stenvalls har betytt väldigt mycket för oss, det har varit direkt avgörande för oss att vi fått de uppdragen. Vi hade inte så mycket annat i början, nu utgör Stenvalls ungefär 50 procent av vår verksamhet. De är absolut en motor för oss. Sedan är det familjärt på ett sätt som inte de andra stora bolagen kan matcha. Jag får mer inblick i verksamheten och jag får vara med högre upp i kedjan. Jag känner att jag verkligen är delaktig och att jag kan påverka saker i beslutsfattandet. Det är också kortare ledtider i att få fram ett beslut.”

2 CLAS JOHANSSON

Företag: Listspecialisten Arnemark såg och hyvleri AB.

Antal anställda: 12.

Verksamhetsort:

Arnemark.

Utför åt Stenvalls: "Vi har lite olika uppdrag. Vi är legotillverkare, vi klyver och hyvlar olika saker. Bland annat fjällpanel och hyvlar lister och paneler. Sedan gör

vi även emballagetillverkning och bygger alla pallar som packas med pellets eller spånbalar. Vi gör även små korta kundserier där vi klyver och hyvlar, för att fixa de mindre jobben som kommer. Vi är det lilla komplementet för att kunna lösa även mindre jobb. Sedan är det lite roligt, vi är faktiskt den första bygghandeln de engagerade runt 1999.

De behövde flytta försäljning från Sikfors så de kunde hänvisa kunder till oss. Vi har kunnat dra nytta av varandra genom åren. Vi köper mycket virke av Stenvalls också. Kombinationen har varit väldigt smidig och vi har haft en bra relation genom alla år. Min pappa och farfar kände Elof Stenvall*, så samarbetet har utvecklats

genom åren. Det är kul att ta del av deras satsningar, för bygden är Stenvalls oerhört viktigt. I Sikfors driver de camping och indirekt butiken... Det borde fler ta i beaktande, att företaget genererar fler saker till bygden än bara den direkta verksamheten. Det är ett sunt företagande i botten. Det är kul att se att de bygger ut nu i Sikfors också."

* Elof Stenvall, grundare av Stenvalls Trä

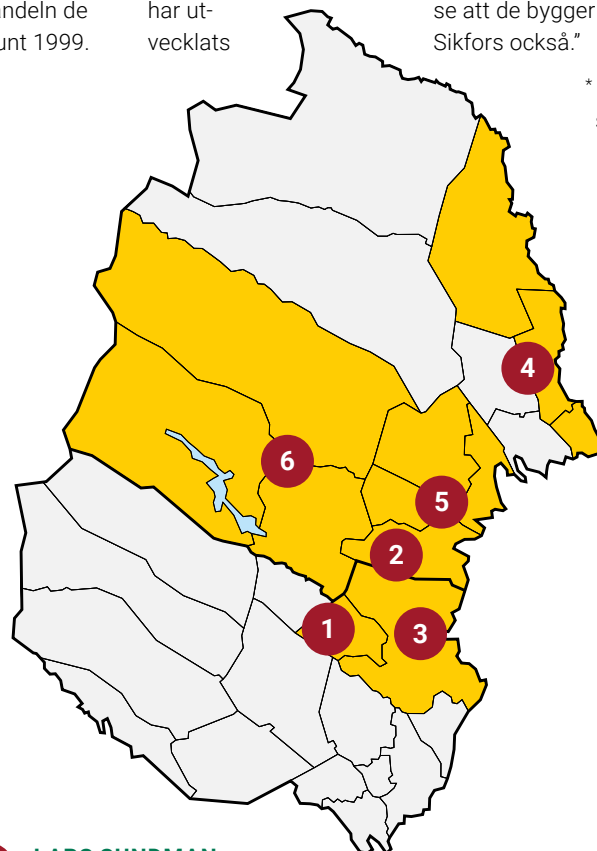
3 JONAS ÖGREN

Företag: Trä i kvadrat limträ AB. **Antal anställda:** 4.

Verksamhetsort: Ostvik, Kåge.

Utför åt Stenvalls:

"Vi lamell-limmar virke och färdighyvlar handledare till trappräcken till den engelska marknaden. Vi gör även stolpar ibland. Vi gör det färdigt och skickar det till Sikfors och så går det därifrån till England. Vi har nog jobbat med Stenvalls sedan cirka 2011, sedan har det utvecklats över åren. Det är 99 procent av det vi tillverkar, så det betyder allt för oss. Det är en bra kommunikation och vi får virke när vi behöver det. Det har funkat jättebra mellan oss. Virkeskvaliteten är perfekt. Det måste jag säga. Det är nog få som slår dem på den."

5 LARS SUNDMAN

Företag: Lars Sundman Skog AB.

Antal anställda: 4 anställda dedikerade till Stenvalls, totalt 9.

Verksamhetsort: Älvsbyn, men verksamma i Luleå älvdal och fyrkanten.

Utför åt Stenvalls: "Vi utför avverkningsuppdrag åt Stenvalls, både gallring och slutavverkning. Oftast slutavverkning, men vi gör bägge sakerna. Vi har jobbat åt Stenvalls i snart sex år. Jag måste säga att det fungerar bra. Jag gillar organisationen bättre och bättre, de utvecklas och blir hela tiden mer professionella. Det är alltid öppet för en dialog. Ja, så det fungerar bra.

Nu kör jag mest åt Emil Hahto och det är en riktigt bra person, en professionell människa. Det är en väldigt driven person, han är otroligt duktig på att sysselsätta oss (skratt!). Det måste jag säga."

6 INGER LUNDBERG

Företag: Övraby skogstransporter. **Antal anställda:** 4 st.

Verksamhetsort: Utgår från Älvsbyn, Jokkmokk, Arvidsjaur, Arjeplog och fyrkanten.

Utför åt Stenvalls: "Vi kör timmer, massa, kientimmer och gran åt Stenvalls. Vi är tre generationer som kör timmerbil nu, dottern min kör också nu. Stenvalls är väl mer eller mindre vår uppdragsgivare, så de har avgörande betydelse för oss. Vi kör åt Stenvalls, så är det. Min far pratade väldigt gott om Stenvalls, det är bara positivt."

4 MIKA KORKEANIEMI

Företag: Bröderna Korkeaniemi AB.

Antal anställda: 9.

Verksamhetsort: Tornedalen.

Utför åt Stenvalls: "Vi tar hand om entreprenader, avverkar och transporterar virke med timmerbilar. Vi har jobbat med Stenvalls sedan cirka år 2000. Det är ett viktigt uppdrag, de är en stor arbetsgivare åt oss. Vi började med bara timmerbilar först, men startade sedan med avverkning också. I dag kör vi med fem-sex timmerbilar och avverkar med en grupp. Det betyder förstås mycket att de ger jobb till många entreprenörer på landsbygden. Jag tycker att det fungerar bra att jobba med Stenvalls. Det är alltid raka puckar. Nog är vi nöjda."

URSPRUNG VIA NY AI-TEKNIK

AI kan spåra var varje stock har sin rot.

Företaget Tracy of Sweden har via bildanalys av snittytan med årsringarna skapat en tjänst som kan ge geolocation på ursprunget via en molntjänst, skriver Dagens Industri.

Utrustningen kan automatiskt ta bilder direkt på skördaraggregatet. Kravet på ursprungsmärkning växer, så tekniken bedöms ha stor potential.

DRÖNARE MOT VILTSKADOR

Flox Robotix har utvecklat drönare som kan identifiera olika djurarter och skräddarsy signaler som skrämmer bort dem. Drönaren kan rent av valla djuren ut ur områden med nyplantering för att styra vart de ska gå.

Viltskadorna i Sverige beräknas kosta 1,4 miljarder per år, skriver Dagens Industri.

SKOGSÄGARNA BLIR ALLT ÄLDRE

Allt färre äger skog i Sverige.

På 25 år har antalet enskilda skogsägare minskat med närmare 13 procent, visar Skogsstyrelsens statistik. Snittåldern ökar också, 1999 var snittåldern 55 år, i dag är den 61 år, rapporterar Dagens Industri.

INTERNATIONELL TEKNIKPROJEKT

2023 inledde Skogsstyrelsen digitaliseringsprojektet Digifor, Digitalisation and benefits to our Forests, som ska utveckla nya digitala verktyg och hjälpmedel. Förutom Sverige deltar Ukraina, Lettland och Finland i projektet. Målet är att ta fram nya digitala innovationer för skogsindustrin.

En helt ny såglinje byggs i Sikfors. I och med det får anläggningen en modern layout med plats för ny teknik.

Foto: Magnus Stenlin

Därför fortsätter Stenvalls återinvestera hundratals miljoner

Lågkonjunktur och kris i byggbranschen. Stenvalls fortsätter dock återinvestera hundratals miljoner i sin verksamhet.

– Vi satsar på att fortsätta att utveckla våra cirkulära och fossilfria produkter. Där andra industrier jagar hållbarhet har vi redan nått fram, tack vare att skogen är förnybar och binder koldioxid när den växer, konstaterar Folke Stenvall, vd, Stenvalls Trä.

Sedan 2013 har Stenvalls återinvesterat över 1,2 miljarder i de verksamheter som företaget bedriver i Piteå, Luleå, Seskarö och Sikfors. För perioden 2023–2025 finns en plan att investera ytterligare 530 miljoner. Trots lågkonjunktur och byggkris ligger investeringsplanen fast, satsningarna genomförs.

Folke Stenvall, vd, Stenvalls Trä:

– Vi kör vidare enligt plan. Vi satsar på att fortsätta att utveckla våra cirkulära och fossilfria produkter. Där andra industrier

jagar hållbarhet har vi redan nått fram, tack vare att skogen är förnybar och binder koldioxid när den växer.

– Alla beslutfattare pratar om att samhället ska bli cirkulärt. Det är något som vi jobbat aktivt med sedan företaget startades för närmare 80 år sedan. Vi är övertygade om att det är rätt. Det finns en sidodebatt om att skogen ska stå orörd och i stället nyttjas som kolsänka, men lyssnar vi på de argumenten kommer vi aldrig att nå de högt ställda klimatmålen. Vi kan bara nå må-

– Alla beslutfattare pratar om att samhället ska bli cirkulärt. Det är något som vi jobbat aktivt med sedan företaget startades för närmare 80 år sedan. Vi ser det också som den enda vägen framåt, konstaterar Folke Stenvall.

Foto: Magnus Stenlin

” Vi vill verka och investera här i vår hembygd, även i framtiden.

len genom att nyttja skogen som klimatsmart råvara, till exempel när vi bygger.

Stenvalls går mot strömmen och investerar tungt när andra pausar eller lägger ner. Det är trots allt kristider på många sätt, inte bara rent ekonomiskt.

– I grunden har vi en idé som håller, vi har en bra verksamhet som genererar vinster och våra framtidsvisioner är realistiska. Vi kommer att få tillbaka de pengar vi investerar i framtida avkastning. Vi har en god ekonomi och

Stenvalls investerar för att skapa tillväxt i den egna hembygden. Foto: Magnus Stenlin

ett stort eget kapital. Det ger oss en stabil grund, och därför vågar vi satsa på det här.

Folke Stenvall menar också att ambitionen är större, att företaget vill mer än att generera framtida intäkter.

– Vi vill göra skillnad. Vi vill visa att vi kan göra det här genom att tillvarata skogen som naturresurs och utveckla den till väldigt bra produkter, exempelvis balkar till jordbävningssäkra byggnader eller ytterpanel till hus. Det är viktigt för oss att vi kan göra det här hemma, här på landsbygden där vi bor. Vi vill verka och investera här i vår hembygd, även i framtiden.

I Folke Stenvalls fall är hemma Sikfors och här pågår just nu omfattande byggnationer som en del av den offensiva investeringsplanen. Ett helt nytt modernt sågverk byggs.

– Under 2023 färdigställde vi första etappen, med ett uppgraderat justerverk så att vi klarar kapaciteten från den nya såglinjen som byggs under 2024 och 2025. Här gör vi ett tekniklyft som vi inte kan göra i den befintliga anläggningen. Vi kommer att kunna anamma den nya tekniken

fullt ut genom att vi bygger en ny såglinje från grunden. Vi möter inte bara alla framtida teknikkrav med automatisering, vi möter även kraven på bättre arbetsmiljö och vi får en förbättrad säkerhet i anläggningen. Vi förverkligar tre målsättningar på en och samma gång; en toppmodern anläggning med effektiv teknik, en bättre arbetsmiljö och en säkrare arbetsplats.

– Det är svårt, nästintill omöjligt, att bygga om den befintliga sågen som byggdes på 70-talet och uppnå samma fina resultat. Det blir för komplicerat.

De äldre delarna av anläggningen i Sikfors kan ändå komma till användning, fast på ett nytt sätt.

– Skogsbruket förändras. I dag är det mer blandad råvara. Det kommer in mer björk och det finns en kommersiell marknad för lövträd i dag. Tanken är att testa att såga björk och skapa en klen-timmerlinje för det virket i den äldre delen. Det blir en mindre nischprodukt. Nu är det bara på idéstadiet ännu. Om ett år kan jag berätta mer, avslutar Folke med ett leende.

Markarbetena pågår i Sikfors, hos Stenvalls Trä ligger investeringsplanerna fast trots kristider. En ny såg ska byggas intill den gamla. Foto: Magnus Stenlin

STENVALLS TILLVÄXTRESA:

- 1993**, Stenvalls köper anläggningen på Bergnåset i Luleå. Startar upp hyvleri och butik.
- 2010**, Stenvalls köper Lövholmen av Sveaskog.
- 2012**, Stenvalls investerar i Lövholmen för att förädla klen-timmer.
- 2013**, Stenvalls köper anläggningen på Örarna i Luleå. Örarna är i dag specialiserade på gran.
- 2015**, Stenvalls köper anläggningen på Seskarö.

Här är tekniken som up

Anders Nilsson, virkesinköpare, ser de nya terrängskuggningskartorna som ett viktigt verktyg för ett både effektivare och skonsammare skogsbruk.

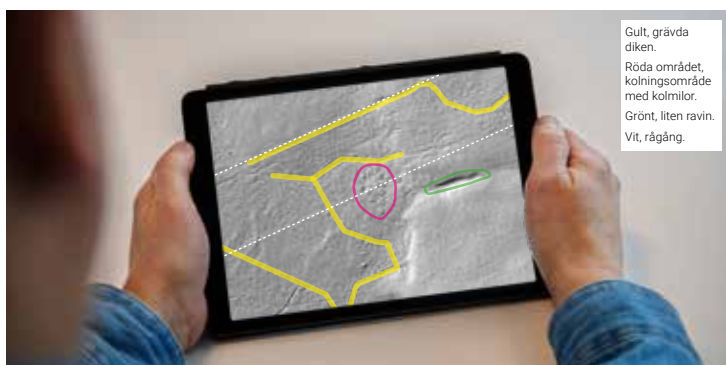
Foto: Magnus Stenlin

Terrängskuggningskarta – en teknikutveckling som möjliggör effektivare skogsskötsel och mindre påverkan på naturen. Men de detaljrika bilderna avslöjar också uråldriga fornlämningar i naturen.

– Det här är vårt kulturarv, våra pyramider, säger Göran Sundberg, råvaruchef.

För att få en bra överblick över ett skogsområde använder virkesköparna på Stenvalls Trä terrängskuggningskartor. En modern karta där man enkelt kan filtrera bort det man behöver för att i detalj se hur markområdet ser ut. Skiktet avslöjar allt som gjorts i skogen – någonsin.

– Det är ett jättestöd och sparar oändligt mycket tid då vi kan planera mycket i förväg. Med kartan så är det lättare att göra rätt. Ska vi till exempel använda en gammal väg kan vi se om där finns en vändplan vi kan använda, säger Anders Nilsson, virkesinköpare i Kalix älvdal.

Kartan kan du enkelt använda i en läsplatta.

Foto: Maria Ekman

sig ungefär samma vägar hela tiden och det är där man lagt ut fångstgroparna, säger han och visar några andra gropar:

– Vad är det här för gropar kan man undra? De är inte heller naturliga. De ligger i en slänt och har till 100 procent använts för tillverkning av kol och tjära.

I norr har människorna i alla tider levt och arbetat i skogen. Därför finns spår av människan från stenåldern ända fram till nutid. När Stenvalls Trä planerar avverkning eller andra skogsskötselåtgärder tar de hänsyn till eventuella fornminnen på platsen.

– Är det ett historiskt minne som ska bevaras så lämnar vi kulturstubbar på platsen. De fungerar som markör för forn- och kulturminnen och signalerar att här ska vi vara försiktiga. Det är en del skydd och pyssel kring fornlämningar för att förbättra förhållandena på platsen, säger Göran Sundberg.

Det finns nästan inte ett område där människan inte varit, även om det ligger rakt ut i skogen flera kilometer från närmaste väg. Det är lätt att känna sig ödmjuk när man tänker på all tid och alla pengar som lagts ner på skogsskötsel på den tiden då hjälpmedlen var mycket enklare, menar Anders Nilsson.

– Det är fascinerande. Tänk allt jobb som lagts ned. För markägare som fått en fastighet i arv kan det bli en tankeställare. Det blir ett arv att vara rädd om, avslutar han.

På dessa kartor är det även möjligt att se fornlämningar som kolmilor och fångstgropar – ett jaktssystem som bestod av fällor för vilt som älg, ren och varg.

Anders Nilsson visar på terrängskuggningskartan. Små kryss som ligger tätt efter varandra.

– Det här är ett gropsystem, det ligger på en rand. Djuren rör

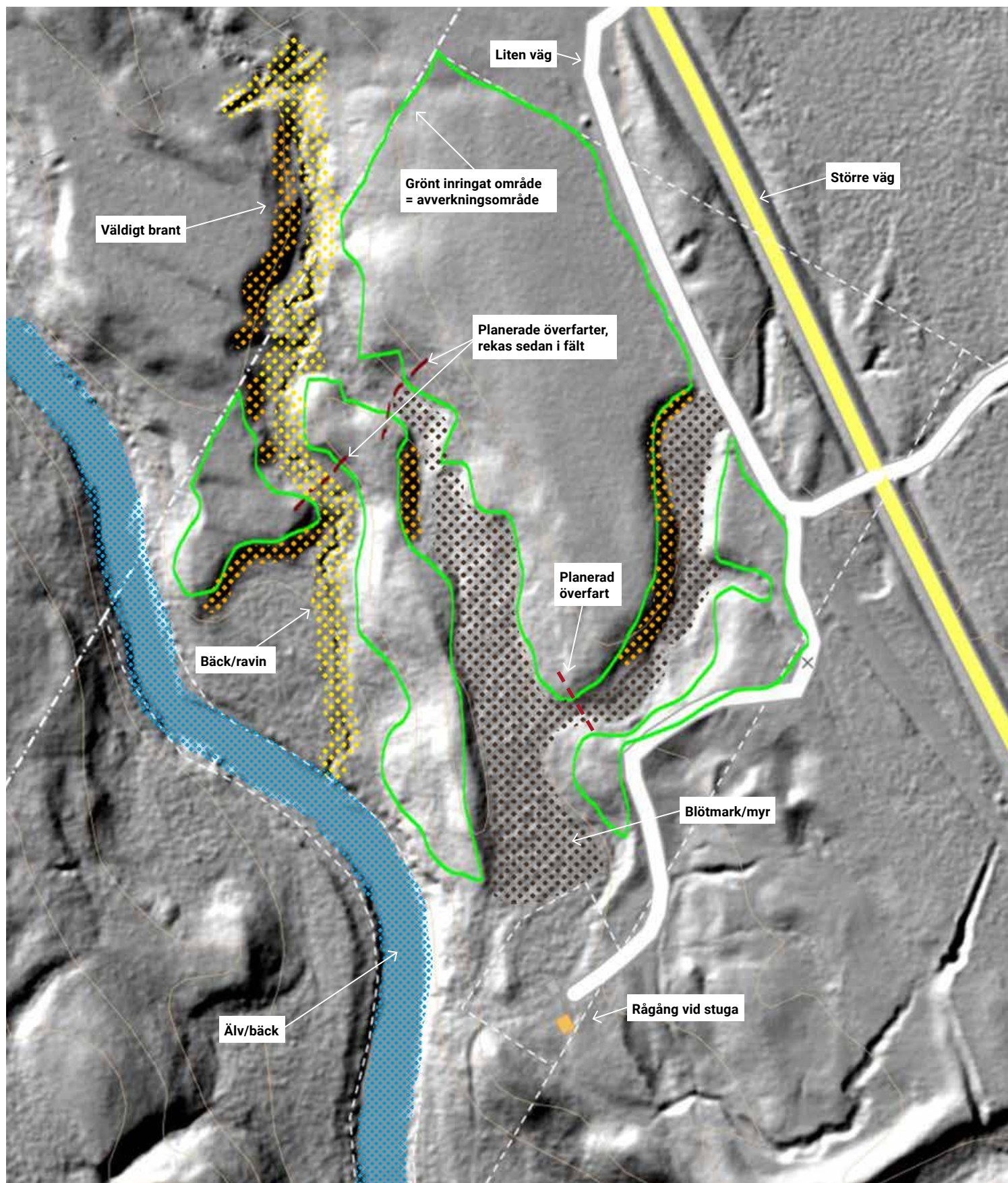
” Det är ett jättestöd och sparar oändligt mycket tid då vi kan planera mycket i förväg.

FÅNGSTGROPAR 1-2

En rund eller oval grop med 3–4 meter i diameter och 1–2 meter djup som användes för att fånga vilt. Fångstgropar placerades på kända viltstråk eller där djuren hade sin matplats. Fångstgroparna täcktes med ris och mossa, och försågs ofta med stängsel som fällade in bytesdjuren i gropen. Fångstgropar användes från cirka 4 000 f.Kr. fram till 1600-talet. De förbjöds 1864. Över 27 000 fångstgropar har påträffats i Sverige, nästan uteslutande i Norrland. En särskild form av fångstgrop är varggropen.

Källa: Skogen.se

ptäcker fornlämningar

Våra anläggningar, del 2: Sågverket på Seskarö

Sågverket på Seskarö fick nytt liv:

”Nu investerar vi och satsar”

Våra anläggningar, del 2: Sågverket på Seskarö

Koll på läget! Kontrollrummet ser ut som ett flygledartorn. Henrik Väinänen följer processen steg för steg.

Foto: Ronny Olovsson

Från dyster nedläggning till nya investeringar och framtidstro. Sågverket på Seskarö är mer än en såg, det är en livsnerv i den lilla byn. – Vi hade inte kunnat få en bättre ägare än Stenvalls. De vill verkligen framåt, de investerar och satsar inför framtiden. Det är det bästa som kunde hända för Seskarös del, säger Jan Fält, produktionschef.

I november 2012 kommer det dystra beskedet, sågen på Seskarö läggs ner. Flaggan är hissad på halv stång.

I dag är situationen en helt annan. Sågverket är i full drift. Och flaggorna är hissade i topp.

Det gula trähuset till vänster om vägen är kontoret, på höger sida om samma väg breder sågverket ut sig så långt ögat når. Vi har precis åkt över bron ut till Seskarö, det lilla ösamhället nära den finska gränsen. Inne i

kontorsbyggnaden möter produktionschefen Jan Fält upp. Det småpratas i soffgruppen i själva foajén om det ovanligt usla vädret. Kaffemaskinen väser fram en mugg varm dryck.

Jan konstaterar att anläggningen här på Seskarö har ganska många likheter med den i Sikfors när det gäller själva produktionen. Att sågen fått ett nytt liv efter att Stenvalls klev in som ägare är något han gläds åt på mer än ett sätt.

– Jag visste nog inte så mycket om Stenvalls när de köpte sågen, men vi hade inte kunnat få en bättre ägare. De vill verkligen framåt, de investerar och satsar >>

Våra anläggningar, del 2: Sågverket på Seskarö

Det känns verkligen bra att Stenvalls satsar på sågen i Seskarö, det ger framtidstro", menar Jan Fält, produktionschef på sågverket.

Emil Andersson blev kär och hamnade därför på Stenvalls på Seskarö.

Anders Brännare och Jan Fält diskuterar hur kvalitetssäkringen kan utvecklas i justerverket.

Lucia Salmijärvi digitaliserar alla reservdelar och maskinkomponenter.

En stor del av sågverket är mer eller mindre automatiserat.

inför framtiden. Det är det bästa som kunde hända för Seskarös del, säger Fält och tillägger:

– Jag är själv uppvuxen på Seskarö. Vi är flera härifrån som jobbar på sågen, så visst har den en stor betydelse för livet här. Det är faktiskt många yngre som vill prova på och jobba här, så det gör att vi får behålla folk här på Seskarö.

Han berättar att det finns en del kvar från när sågen drevs av förra ägaren. Men att nyrekryteringen efter omstarten 2019 skett "brett". Att de tagit in människor med olika erfarenheter från andra branscher.

– Vi letar rätt personer, med rätt inställning. Det är viktigt att man vill vara med på Stenvalls resa här. Vi har en bra mix åldersmässigt i dag, några äldre spjuvrar och en del yngre, men vi är för få kvinnor. Vi hade önskat att vi hade en bättre könsfördelning, så är det.

Just nu ska verksamheten förstärkas, mitt i vad många benämner som lågkonjunktur och kris.

– Ja, vi ska upp på två skift nu, så vi har precis rekryterat sju-åtta personer. Det har varit ganska stort intresse, måste jag säga. Det känns förstås bra.

– Det var ägarna som initierade att utöka till två skift, och målet är 200 000 kubik i årsvolym.

– Det är riktigt roligt att vi kan ta steget och rekrytera. Vi ska klappa oss för bröstet, vi ska göra det absolut bästa av situationen och ta oss an den här utmaningen på bästa sätt.

Parallellt med den ökande produktionen pågår också nya uppgraderingar av sågverket i olika delar av verksamheten. Det första som köptes in av Stenvalls vid omstarten var en röntgenutrustning där allt timmer analyseras och sorteras efter kvalitet. Något som är extra viktigt för leveranserna till Japan.

– Där är hållfastheten otroligt

viktig, de bygger jordbävnings-säkra hus med vårt virke så det får inte finnas risk att kviststrukturer gör att virket kan spricka.

Sedan har investeringarna avlöst varandra vid sågverket på Seskarö. Företaget har investerat i en ny stocktagande såg, ett nytt helautomatiskt kantverk, en ny automatisk scannersortering vid justerverket, en ny torkanläggning samt en klimatsmart rökgaskondensering som cirkulärt nyttjar spillvärmens ur skorstenen tillbaka in i torkarna.

– Vi har en panna på cirka nio megawatt, med det här smarta nyttjandet av restenergi kan vi få ut två megawatt till, berättar Jan.

Många av de nytänkande lösningarna kommer från delägaren Sven Stenvall och det finns en rad nya planer på ytterligare förbättringsåtgärder.

– Pellets är en viktig produkt för Stenvalls, så spåntorken är ett bra tillskott. Vi har inte historiskt haft förädling här i Seskarö, men Sven är tydlig med att torkning av vårt spån för pelletstillverkning är just förädling. Det är kul att Stenvalls är så offensiva, det känns för mig personligen roligt att vi hela tiden utvecklar och förbättrar olika delar av verksamheten.

Vi har gett oss ut på promenad i sågverket. I kontrollrummet till sågverket sitter Henrik Väänänen:

– Jag har varit här i två år och jag trivs verkligen. Vi är några från Haparanda som samåker ibland. Det känns också bra att vi blir fler här nu. Det är mycket nytt att lära sig, hela tiden.

Det piper till och en röst sprakar i en högtalare, Henrik reser sig. Han ska hjälpa en kollega, så vi går vidare.

Jan Fält pekar mot en lastare som lyfter timmer från ett band utomhus:

– Jag minns att det var två småkillar, två bröder, som ofta hängde vid grindarna och kollade in på verksamheten... Som bodde här intill. Nu kör de båda maski-

Våra anläggningar, del 2: Sågverket på Seskarö

Kjell Ruona håller koll på tempen i panna och torkar.

Nya idéer kommer ständigt. Ofta från Sven Stenvall, ägare.

Sågverksindustrin har en lång tradition på Seskarö.

Ett gott skratt. Janne och Lucia delar inte bara arbetsplats, de är också äkta makar.

Spåntorken kalibreras av Jan Fält.

I justerverket pågår kvalitetskontroll. Virket måste stämma, på millimetern. Niclas Lundbäck och Anders Brännare kontrollerar kvaliteten.

Torkat spån ska bli pellets. En del av det cirkulära tänket där alla restprodukter tas tillvara.

ner här. Där är en av killarna. Det känns kul ändå, att de är en del av oss nu.

Vi går igenom råsorteringen, paketeringen, del för del av den stora anläggningen. På sina håll möts gammal utrustning med helt ny. Den nya anläggningen för rökgasrening som ska återbruka restvärmen från processen står fortfarande delvis inplastad. Spåntorken är dock igång, men den ska trimmas.

– Här ser vi att just nu tar det 24 minuter, men vi ska ner mot 12-13 minuter... vi kör lite låg fart just nu, säger Fält.

Inne i mekaniska verkstaden möter vi Emil Andersson som är ny maskinmekaniker inflyttad från Luleå. Att kärleken bodde i Haparanda fick konsekvenser, helt enkelt.

– Ja, jag träffade en kvinna från Haparanda så då blev det till att flytta (snett leende). Och då blev jag ju tvungen att hitta ett jobb, så det blev Stenvalls på Seskarö.

Du ska hålla igång maskinerna, helt enkelt.

– Ja, det är väl tanken i alla fall (skratt!)

I justerverket pågår det kvalitetskontroll. Tre män plockar bland virket, ett måttband används.

– 2979, säger Niclas Lundbäck och låter måttbandet rassla in igen.

Anders Brännare håller i brädan och nickar. Längden måste bli exakt, så det får inte kapas några millimeter hit eller dit, kunderna förväntar sig exakta leveranser.

Marko Hintsala tittar på från sidan.

I trimmern är det 24 sågklingor som anpassar träämnet och i flexicuten justeras just längden.

SÅGVERKET PÅ SESKARÖ

Antal anställda: 50 st
Virke: 100% furu
I Stenvalls ägo sedan: 2015.
Budget timmerförbrukning: 200 000 m³/år
Budget sågad vara: 110 000 m³/år.

Vi går över ståltrappor och hittar in till det lilla kontrollrummet för pannan, här hittar vi Kjell Ruona

– Här ska vi ha koll på pannan, att alla värden är bra. Vi eldar med bark, vi återbrukar alla restströmmar här på Stenvalls. Här styrs också alla torkarna, så att allt virke får rätt kvalitet. Vi har också koll på spåntorken.

Walter Innala står intill, han är från Seskarö:

– Det är bra för hela byn att Stenvalls satsar på sågen. Vi höll ju på att bli utdöda (skratt!). Det var nästan bara sommarstugor kvar.

Vi går ut en sväng, kommer in i en mindre kontorsbyggnad. Här sitter Lucia Salmijärvi som håller koll på strategiska inköp och lager. Bakom henne sitter en Janne Salmijärvi, visar det sig. Inte helt väntat, hennes man.

– Det är klockrent att jobba ihop, faktiskt, säger hon.

– Ja, inga problem, vi sitter ju inte här hela tiden, säger Janne och tillägger:

– Jag jobbar med planering och koordinering och är ofta ute i verksamheten.

– Ja, jag håller koll på lager och inköp. Jag har kontakt med leverantörer och håller i det vi kallar strategiska inköp. Det får inte ta slut så att det stoppar verksamheten, berättar Lucia och tillägger:

– Just nu jobbar jag mycket med digitaliseringen, att få in alla reservdelar och maskinkomponenter i systemet så att vi kan ha koll.

Det sedan länge etablerade familjeföretaget Stenvalls är med andra ord ett familjeföretag på mer än ett sätt.

Vi tackar för oss och promenerar mot kontorsbyggnaden. Jan Fält säger det igen när vi närmar oss grinden:

– Det känns väldigt bra att Stenvalls investerar för framtiden, att vi utvecklar verksamheten steg för steg. Den här sågen hade inte kunnat få en bättre ägare. Det är verkligen så.

EN FLYGANDE START!

Ge din skog en flygande start med hjälp av skogsgödsling från helikopter.

Normalt ökar tillväxten i ett skogsbestånd med 15-25 kubikmeter per hektar inom 8-10 år efter en gödsling.

Med helikopter kan vi gödsla upp till 150 hektar per dag utan att påverka vara sig mark eller växtlighet som andra markgående fordon gör. Vår GPS-baserade mjukvara ger dig detaljkoll på vår insats.

Vill du veta mer? Ring **0911-25 10 00**

■ ABISKO

■ KIRUNA
KURRAVAARA

■ NIKKALUOKTA

■ KVIKKJOKK

■ JOKKMOKK

FLYG MED OSS TILL DITT
ÄVENTYR

■ PITEÅ

Vi är **Kallax Flyg**. Den främsta leverantören av helikoptertjänster i **Swedish Lapland**. Se vårt breda utbud för jakt, fiske och vandring på kallaxflyg.se

www.kallaxflyg.se
0980-81 000

”På våren kan man höra lodjuren jama”

Berätta om ditt smultronställe!

– Det heter Mattisbergets naturreservat. Det ligger i Arvidsjaurs kommun, väldigt nära mitt hemställe Raivoberg, där jag är uppvuxen. Mattisberget har varit ett brandbevakningsberg och på toppen, som är 570 meter öh, fanns tidigare ett torn och en tillhörande stuga för de som jobbade med brandbevakningen. Stugan byggdes av min morfarsfar och forslades upp till toppen med häst och vagn. Denna koja finns fortfarande kvar och tillhör numera mitt jaktlag, som fick den av länsstyrelsen under förutsättning att vi håller den i gott skick och öppen för allmänheten.

” Vi brukar åka upp dit under tidig vårvinter för att lyssna efter ugglor.

Vad är det för speciellt med Mattisberget?

– Det är väldigt mysigt med varierande natur och mycket gammal trolskog men också kala, öppna utsiktspunkter. Runt stugan är det mycket stora granar, så dit åker man mest för att fika. På den östra ”bakre” toppen är utsikten fantastisk.

Det är många ornitologer som känner till berget då det har ett rikt fågelliv, till exempel så har man sett den tretåiga hackspeten där.

Det finns även andra utrotningshotade och rödlistade arter, t.ex. svampar och lavar. Örnar har bon där uppe och på våren kan man höra lodjuren jama om man har tur. Vi brukar åka upp dit under tidig vårvinter för att lyssna efter ugglor. Jag blir särskilt glad när jag hör pärlugglans läte. Det är något speciellt med det.

Vad kan man göra där?

– Det är ett fint utflyktsmål för skoterentusiaster då det finns en skoterled upp till toppstugan. Det

Anna Lindgren, kvalitets- och miljösmordnare på Stenvalls Trä.

Foto: Magnus Stenlin

finns en järnkamin i stugan där man kan grilla korv eller steka mat. Stugan är utrustad med säng, bord och ved. Det går att övernatta om man vill.

Om man är ute efter motion, så är det en bra utmaning att åka skidor både upp till toppen och ner igen.

Kan man besöka Mattisberget året runt?

– Det är enklast att ta sig dit på vintern, men man kan gå upp till toppen av berget på sommaren också efter skoterleden.

HITTA HIT

SOMMARTID: Längs riksväg 94, cirka 13 kilometer öster om Lauker, ta norrut mot Njal-lejaur.

Efter 5 kilometer sväng norrut på en mindre väg. Efter cirka 3 och 5 kilometer finns skogsbilvägar som leder österut. De leder fram till norra och södra sidan av Mattisberget.

VINTERTID: Skoterled underhålls av Bygdeföreningen Ljusträsk-Pilträsk och är skyltad från den större skoterleden som går mellan Laver och Ljusträsk. Leden finns utmärkt på skoterkarta.

Därför ska du röja inför avverkning och gallring

” Det blir inte billigare att hyggesrensa än att förröja. Och det är enklare att göra i förväg.

Det är viktigt att röja innan gallringen påbörjas menar virkesköparen Magnus Gladh. När maskinföraren får kämpa med att trycka ned sly och skräp som är i vägen så kan träd ta skada.

Foto: Vinter

Sly och små träd som är under dimensionen för massaved bör röjas bort inför gallring och avverkning.

– I vissa fall kan det bli en billigare avverkningskostnad om man gallrat bort de smalaste innan, säger Magnus Gladh, virkesinköpare.

Små, smala träd som aldrig kommer växa till sig kan med fördel röjas innan avverkning. Anledningarna är flera men inte minst kan det bli en billigare avverkningskostnad för markägaren. Detta beror på att priset per kubik beräknas efter de avverkade trädens dimension i snitt.

– Om en del av de klena stammarna kommer med i avverkningen blir det därför dyrare, förklarar Magnus Gladh.

Att röja innan avverkning underlättar helt enkelt, det blir

bättre sikt i skogen och du slipper hyggesrensa.

– Det blir inte billigare att hyggesrensa än att förröja. Och det är enklare att göra i förväg.

Det är viktigt att röja innan gallringen påbörjas menar virkesköparen. När maskinföraren får kämpa med att trycka ned sly och skräp som är i vägen så kan träd ta skada.

– Det är något jag och mina kollegor verkligen rekommenderar att man gör.

Hur mycket ska man röja?

– Allt som är under dimensionen för massaved. En riktlinje är att röja det som är cirka åtta centimeter i diameter i brösthöjd.

När ska man röja?

– I den bästa av världar ska man göra det året innan gallring i alla

fall, gärna två år. Så att träden hinner falla ner. Man ska helst ha lite framförhållning men huvudsaken är att det blir gjort.

Om man inte röjer småträden så fortsätter de att vara i vägen även i skogsbrukets nästa cykel när nya plantor ska sättas.

– Det är inga träd det blir något av och så har de varit i vägen i flera steg. Men framförallt hämmar de tillväxten av de nya plantorna. De behöver alla förutsättningar som finns för att få en bra start, så att det blir en ny skog.

Tänk på att inte underröja i skyddade områden som ska lämnas vid avverkning, till exempel vid bäckkanter, myrkanter och kallkällor. Den som är osäker kan fråga sin virkesinköpare.

Foto: Magnus Stenlin

” Det är viktigt att inte bara tänka på lastbilarna, skotarn och skördaren måste ju också ta sig fram till och från avverkningen.

Rikard Rödlund,
virkesköpare.

FAKTA:

- Sträva mot 4 meter i vägbredd. Tänk på kurvradien och öka vägens bredd i kurvorna.
- I Sverige är "fri höjd" satt till minst 4,5 meter över vägbanan.
- Vändplanen måste vara minst 25 meter i diameter.
- Mötesplatser för virkesbilar måste hålla tillräcklig bredd, längd och ligga så nära att det är fri sikt mellan mötesplatserna.
- Lutning - är höjdskillnaden 10 meter på 100 meter så är det på gränsen!

Så gör du för att optimera skogsvägen

Skogsvägarna är en nyckelfaktor för att vi ska ha tillgång till virke året om. Fler vägar behövs, men vi ska inte glömma de vi redan har. Här är 10 smarta tips för att optimera din skogsväg.

Många skogsägare bor på annan ort och tänker inte på hur virket ska transporteras förrän det är dags för slutavverkning.

– Det handlar många gånger om mindre investeringar, som gör stor skillnad, säger Anders Nilsson, virkesinköpare.

Anders Nilsson.
Foto: Magnus Stenlin

1. **Försök planera in kloka, vettiga investeringar som höjer tillgängligheten i ditt skogsföretag löpande – och gör dem i tid.**
2. **Gör investeringar tillsammans.**
3. **Tänk från grunden. Byt trummor och gräv till vägen först om det behövs. Grusa ej på en för dålig vägkropp. Använd inte för fint grus.**
4. **Skapa fler avfarter med upplagsplats och förbättra de du redan har. Vi ser allt för mycket virke som står nära bra vägar utan tillgänglighet! Eventuellt behövs tillstånd, kolla med Trafikverket.**
5. **Har du bom och vistas väldigt lite på din väg? En låst väg som ingen kör på kan förstöras mer än om den är olåst och används. Då komprimeras inte vägen och växer igen.**

Skogsbilväg bör vara tillfredsställande röjd från ris så att fordon skadas vid transport.

Källa: Stenvalls Trä

6. **Sätt bommen/grinden 30 meter in. Det är livsfarligt att stanna med lastbil på vägen för att öppna eller stänga.**
7. **Bra vändmöjlighet behövs. En för liten vändplan slits och kommer gå sönder.**
8. **Kontrollera om det är kabel nergrävt: www.ledningskollen.se**
9. **Är du delägare i en väg som inte har ett fungerande underhåll, försök få i gång föreningen/vägen.**
10. **Rätt ersättning för underhåll. Blir "vägavgiften" för dyr kan det motverka meningen med vägen.**

VIKTIGT OM VINTERVÄGAR

- Börja säkerställ underlaget i tid.
- Märk ut vägen tydligt så att den går att plöja.
- Gör den inte för smal, hellre "för bred".
- Tänk på att göra en rejäl vändplats.
- Is bär, inte snö. Viktigt att vattna och låta frysa.

Vi är ditt hemmalag!

Familjeföretaget Stenvalls Trä ägs i dag av de tre syskonen Anna Flink, Folke Stenvall och Sven Stenvall.

Sågverksföretaget har anläggningar i Sikfors, Piteå, Luleå, Örarna och Seskarö.

Affärsidén är att tillverka högt förädlade trävaror som överensstämmer med kundernas krav på funktion och totalekonomi.

Att nyttja så mycket som möjligt av stocken – det gynnar både miljön och kunderna. För Stenvalls Trä är vidareförädling kärnan i verksamheten.

För att nå sina mål har Stenvalls Trä flyttat gränserna för massaveden och har klintimmerlinjer på de flesta av sina sågverk. På Lövholmen i Piteå

har de dessutom ett dedikerat klintimmersågverk. Det finns en marknad för produkten – och Stenvalls Trä har tekniken, kulturen och sågverken som klarar detta. Många kunder vill ha klintimmer från norr- och västerbottnisk fura och gran tack vare de friska kvistarna och vackra mönstret i träet.

Byggnadskonstruktioner, sängar, dörrar, hyllor, lister och annan inredning i hem byggs till viss del av klintimmer från Stenvalls Trä.

De delar av stocken som inte blir till en färdig produkt tas tillvara genom tillverkning av pellets och kutterspånsbalar, samt som bränsle för att köra pannorna till torkanläggningar. Stenvalls Träs erfarna virkesinköpare bestämmer tillsammans med skogsägarna på vilket sätt avverkning ska ske. Stor hänsyn tas till personliga önskemål. Med Stenvalls Träs modell får man ut mer sågbart timmer och mindre andel massaved. Något som både markägare, sågverk och klimatet vinner på.

Stenvalls Trä, Seskarö.

Stenvalls Trä, Sikfors.

Stenvalls Trä, Lövholmen.

Stenvalls Trä, Öarna.

Stenvalls Trä, Bergnäset.

Foto: Magnus Stenlin, Lule-Bild

 Vi följer dig genom hela processen, från planering till avverkning. En kontakt, enkelt och tryggt. Hur kan vi optimera ditt uttag? Kontakta oss!

Läs mer:
stenvalls.se/salja-skog/

Anders Nilsson
Virkesinköpare, Kalix älvdal
072 – 401 52 18
anders.nilsson@stenvalls.se

Emil Hahto
Virkesköpare, Boden och Jokkmokks kommun, 070 – 184 10 18
emil@stenvalls.se

Erik Hammarberg
Virkesinköpare, Pite älvdal
070 – 184 10 14
erik.hammarberg@stenvalls.se

Joakim Marklund
Virkesinköpare, Skellefteå norra
070 – 184 10 96
joakim.marklund@stenvalls.se

Lars Forsell
Virkesinköpare, Skellefteå
070 – 630 85 14
lars.forsell@stenvalls.se

Marcus Nystrom
Virkesköpare, Skellefteå,
072 – 401 52 48
marcus.nystrom@stenvalls.se

Lars Lundkvist
Virkesinköpare, Kalix älvdal & Haparanda kommun. 070 – 377 60 52
lars.lundkvist@stenvalls.se

Leif Hannu
Virkesinköpare, Torne- och Kalix älvdal
070 – 377 60 59
leif.hannu@stenvalls.se

Magnus Gladh
Virkesinköpare, Luleå, Råneå
070 – 184 10 25
magnus.gladh@stenvalls.se

Mattias Nilsson
Virkesinköpare, Älvsbyn
070 – 184 10 20
mattias.nilsson@stenvalls.se

Rikard Lindkvist
Virkesinköpare, Skellefteå älvdal
070 – 184 10 12
rikard@stenvalls.se

Rikard Rödlund
Virkesinköpare, Arvidsjaur
070 – 201 90 62
rikard.rodlund@stenvalls.se

Elena Nyberg
Produktionsansvarig råvaruavdelning
070 – 184 10 22
elena.nyberg@stenvalls.se

Goran Sundberg
Råvaruchef
070 – 184 10 13
goran.sundberg@stenvalls.se

Fredrik Ögren
Flödesansvarig,
072 – 401 52 73
fredrik.ogren@stenvalls.se

Avsändare: Stenvalls Trä AB, Vargbackenvägen 1, 942 94 Sikfors.

Vi är hemma i skogen

Få ut mer av din skog tillsammans med oss.

STENVALLS

På Stenvalls Trä tar vi tillvara klenntimmer från 9 centimeter, vilket minskar andelen massaved radikalt. Det gör avverkningen mer lönsam för dig som skogsägare. Din skog förädlas här i regionen, ger fler jobb lokalt och binder CO² i möbler, hus och andra träbaserade produkter. Hållbart och ansvarsfullt.